

VALTIOVARAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 10/2010 vp

Hallituksen esitys valmisteverotuslaiksi ja laiksi Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetun lain 27 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 8 päivänä joulukuuta 2009 lähettänyt valtiovarainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen valmisteverotuslaiksi ja laiksi Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetun lain 2 §:n muuttamisesta (HE 263/2009 vp).

Lausunnot

Eduskunnan päätöksen mukaisesti perustuslakivaliokunta on antanut asiasta lausunnon (PeVL 5/2010 vp), joka on otettu tämän mietinnön liitteeksi.

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan verojaostossa.

Asiantuntijat

Verojaostossa ovat olleet kuultavina

- ylitarkastaja Tanja Nurmi, valtiovarainministeriö

- hallitusneuvos Ismo Tuominen, sosiaali- ja terveysministeriö
- tulliyli tarkastaja Markus Teräväinen, Tullihallitus
- laskentajohtaja Oiva Peltokoski, VR-Yhtymä Oy
- talouspäälikkö Riitta Parviainen, Avekra Oy
- tulliasiantuntija Matti Alpua, KPMG Oy Ab edustaen VR-Yhtymä Oy:tä
- puheenjohtaja Henrik Lönnberg, Suomen Alkoholi- ja Kaasualan Keskusliitto ry.

Kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- Ålands landskapsregering / Ahvenanmaan maakunnan hallitus
- Elintarviketeollisuusliitto ry
- Panimo- ja virvoitusjuomateollisuusliitto
- Tupakkateollisuusliitto ry
- valtiovarainministeriö
- Öljy- ja Kaasualan Keskusliitto ry.

Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry, Energia- teollisuus ry ja Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ovat ilmoittaneet, ettei niillä ole huomauttamista asiaan.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi valmisteverotuslaki. Laki korvaisi voimassa olevan valmisteverotuslain. Ehdotetulla lailla pannaan

täytäntöön neuvoston direktiivi valmisteverojen yleisestä järjestelmästä.

Valmisteveron alaisten tuotteiden verottomia siirtoja jäsenvaltioiden välillä koskeva menettely muutettaisiin sähköiseksi. Laissa säädettäisiin Euroopan unionin jäsenvaltioiden alueella valmisteveron alaisten tuotteiden liikkumisen tietokoneistetun valvontajärjestelmän käyttöön otosta. Samalla uudistettaisiin väliaikaisen verottomuuden järjestelmää koskevat säännökset. Valmisteverotusta koskevat peruseriaatteet säilyisivät pääosin ennallaan. Verovelvollisuutta ja

lupia koskevia säännöksiä uudistettaisiin. Lisäksi valmisteverotuslain rakenne uudistettaisiin ja lakiin tehtäisiin useita muita muutoksia.

Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annettuun lakiin tehtäisiin asiaan liittyvä vähäinen muutos.

Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2010.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Valiokunta esittää, että hallituksen esitys hyväksytään muutettuna.

Esityksen tarkoitus on panna täytäntöön kansallisesti neuvoston direktiivi valmisteverojen yleisestä järjestelmästä (2008/118/EY, jäljempänä *valmisteverotusdirektiivi*). Sillä korvataan 1.4.2010 lukien voimassa oleva valmisteverojen alaisia tuotteita koskevasta yleisestä järjestelmästä sekä tuotteiden hallussapidosta, liikkumisesta ja valvonnasta annettu neuvoston direktiivi (92/12/ETY, ns. *järjestelmädirektiivi*).

Direktiivin kokonaisuudistus on osoittautunut tarpeelliseksi, jotta unionin alueella havaittuun laajaan petolliseen toimintaan voidaan puuttua nykyistä tehokkaammalla valvonnalla. Keskeisessä asemassa on valmisteverotusdirektiivin myötä käyttöön tuleva yhteinen tietojärjestelmä *EMCS (Excise Movement Control System)*, jolla viranomaiset voivat valvoa valmisteveron alaisten tuotteiden liikkumista unionissa reaaliaikaisesti sähköisten hallinnollisten saateasiakirjojen perusteella. Järjestelmän käyttöönottoa koskenut parlamentin ja neuvoston päätös (2003/1152/EY) tehtiin vuonna 2003 ja siinä edellytettiin, että yhteinen tietojärjestelmä otetaan käyttöön kaikissa jäsenmaissa kuuden vuoden kuluessa.

Valmisteverotuslain kokonaisuudistus on tullut näin ajankohtaiseksi uuden direktiivin ja sen edellyttämien uudistettujen menettelytapojen vuoksi. Esityksellä korvataan eräin vähäisin poikkeuksin vuoden 1995 alusta voimaan tullut

valmisverotuslaki (1469/1994) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen. Valmisteverotuksen tuotekohtaiset erityislait säilyisivät sen sijaan tässä yhteydessä ennallaan. Esityksellä ei puututtaisi siten esimerkiksi veron määriä koskeviin säännöksiin.

Kysymys on pitkälti menettelyuudistuksesta, jolla ei muuteta myöskään valmisteverotuksen peruseriaatteita. Kokonaisuudistus antaa kuitenkin mahdollisuuden parantaa valmisteverotuslain rakennetta ja ohjata käytäntöä entistä selkeämmällä sääntelyllä. Samalla uudet menettelytavat tukevat petostenvastaista työtä.

Valiokunta pitää esitystä lähtökohdiltaan perusteltuna ja kannatettavana. Sitä on pidetty yleisesti onnistuneena myös valiokunnan asiantuntijakuulemisessa, koska sillä yksinkertaistetaan valmisteveron alaisten tavaroiden liikkumista, parannetaan valvontaa, lisätään toiminnan varmuutta ja kohdellaan yrityksiä tasapuolisesti. Myös uuden lain rakennetta on pidetty entistä selkeämpänä ja mm. velvollisuuksien osalta entistä täsmentyneempänä. Esitys näyttäisi näin täyttävän kokonaisuudistuksen taustalla olleet tavoitteet.

Perustuslakivaliokunnan lausunto

Perustuslakivaliokunta on katsonut, että lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisjärjestyksessä, 1. lakiehdotus kuitenkin vain, jos valiokunnan sen 96 §:n 2 momentista ja 105 §:n 1 momentista tekemät valtiosäätö-

oikeudelliset huomautukset otetaan asianmukaisesti huomioon.

Valiokunta on esittänyt lisäksi eräitä muita tarkennustarpeita ja huomauttanut, että säännösviitauksissa tulisi käyttää Euroopan unionin uutta nimeä Lissabonin sopimuksen tultua voimaan.

Valtiovarainvaliokunnan kanta

Esitykseen sisältyy kaksi lakiehdotusta, valmisteverotuslakia koskeva 1. lakiehdotus ja Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonnäisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annettua lakia koskeva 2. lakiehdotus.

Hallitus esittää jälkimmäiseen pientä muutosta, joka yksinkertaistaisi valmisteveron alaisten tuotteiden siirtoa maakunnan ja Suomen välillä. Valiokunta pitää sitä perusteltuna, eikä 2. lakiehdotus anna aihetta muihin huomautuksiin. Valiokunnan muutosehdotukset kohdistuvat näin vain 1. lakiehdotukseen.

Valiokunta ehdottaa, että 1. lakiehdotusta täsmennetään perustuslakivaliokunnan esittämien tavoin. Siihen tulisi tehdä lisäksi eräitä teknisluonteisia tarkennuksia. Näitä muutoksia on perusteltu tarkemmin yksityiskohtaisissa perusteluissa.

Valiokunta käsittelee seuraavassa lyhyesti eräitä yksittäiskysymyksiä, joissa on ilmennyt epäselvyyttä asiantuntijakuulemisissa mutta jotka eivät edellytä säännösmuutoksia.

Yksittäiskysymyksiä

Lupatiedot. EMCS-järjestelmän automaattinen, sähköinen tarkistus perustuu viranomaisten myöntämiä lupia koskeviin lupatietoihin.

Toimijoiden kannalta on olennaisen tärkeää, että lähettäjän ja vastaanottajan lupatiedot ovat oikeina voimassa järjestelmän käyttämässä Finseed-rekisterissä. Jos rekisteristä ei löydy lähettäjän tai vastaanottajan lupaa, sähköistä hallinnollista asiakirjaa ei vahvisteta eikä tuotteen siirron katsota tapahtuvan väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä.

Valiokunnan asiantuntijakuulemisissa on esitetty huoli siitä, kyetäänkö lupatiedot pitämään ajantasaisina ja virheettöminä. Ainakin nykyi-

sessä tietopohjassa on ilmennyt epäjohtonmukaisuuksia siitä huolimatta, että tiedot on toimitettu viranomaiselle alun perin oikein.

Valiokunta pitää tärkeänä sitä, että tietojen oikeellisuudesta pidetään huolta ja että havaitut puutteet korjataan välittömästi. Käyttöön otettava EMCS-järjestelmä tarjoaa tähän sinänsä hyvät edellytykset, koska jäsenmaiden viranomaiset vaihtavat sen välityksellä tietoja päivittäin, ja järjestelmä on voimassa pakollisena kaikissa jäsenmaissa. Tilanteen pitäisi siis parantua olennaisesti nykyiseen verrattuna.

Yksinkertaistettu menettely. Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että valmisteverotuslaissa säädettäisiin yksinkertaistetusta menettelystä, jossa sähköisen menettelyn sijasta kuljetuksen mukaan liitetään säädetyt tiedot sisältävä paperinen asiakirja. Menettely koskisi ainoastaan jäsenvaltion alueella tapahtuvia siirtoja.

Yksinkertaistettua menettelyä voitaisiin käyttää siirrettäessä tuotteita verottomien varastojen välillä. Valiokunta toteaa selvyden vuoksi, että tämä koskisi kaikkia verottomien varastojen välisiä siirtoja riippumatta siitä, siirretäänkö tuotteita saman omistajan eri varastojen välillä vai eri omistajien varastojen välillä.

Hävikki. Hallituksen esityksessä on muutettu hävikkiä koskevat säännökset valmisteverotusdirektiivin mukaisiksi. Lähtökohtana on pidetty sitä, että ainoastaan *kulutukseen luovutetut* tuotteet verotetaan. Laissa määriteltäisiin, mitä tällä tarkoitetaan.

Hävikkiä ei siis enää säädettäisi verottomaksi. Sen sijaan lain 9 §:ssä säädettäisiin siitä, ettei väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä tuhoutuneita tuotteita katsota luovutetuksi kulutukseen. Tuhoutumisella tarkoitettaisiin tuotteiden täydellistä tuhoutumista tai lopullista menettämistä. Koska tuotteita ei katsottaisi näissä tilanteissa luovutetuksi kulutukseen, ei niistä syntyisi myöskään valmisteveron suorittamisvelvollisuutta.

Sääntelyllä ei ole tarkoitus muuttaa nykykäytäntöä siltä osin kuin on kysymys tuotteiden perusominaisuuksista johtuvasta hävikistä eli

tuhoutumisesta tai menettämisestä, joka johtuu tuotteiden luonteesta johtuvasta syystä, kuten vanhentumisesta, haihtumisesta tai muusta näihin verrattavasta syystä, ylivoimaisesta esteestä tai ennalta arvaamattomasta tapahtumasta, kuten tulipalosta, rikkoutumisesta tai muusta vastaavasta tapahtumasta.

Yksityiskohtaiset perustelut

19 §. Säännös koskee muonituksen verotto-
muutta.

Voimassa olevan lain 16 §:n 6 kohdassa on säädetty ammattimaisessa kansainvälisessä liikenteessä olevien vesi- ja ilma-alusten muonitusten sekä alusten poltto- ja voiteluaineitten verottomuudesta. Tämän laissa säädetyn verottomuuden lisäksi valtiovarainministeriö on voinut päättää verottomuudesta silloin, kun kysymyksessä on ollut mm. viranomaisen käytössä oleva alus.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että verottomuudesta säädettäisiin kokonaisuudessaan laissa eikä enää osaksikaan valtiovarainministeriön päätöksellä. Tarkoitus ei ole ollut muuttaa eikä poistaa nykyistä virkakäytössä olevien alusten verotonta muonitusta. Koska tätä koskeva kohta on jäänyt erehdyksessä pois säännöksestä, valiokunta ehdottaa, että 19 §:ään lisätään uusi kolmas momentti. Siinä todettaisiin viranomaisten käytössä olevien alusten muonituksen verottomuuden edellytykset, jotka vastaisivat voimassa olevassa mutta uuden lain voimaantulon myötä kumoutuvassa valtiovarainministeriön päätöksessä olevia edellytyksiä.

30 §:n 2 momentti. Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että voimassa olevan lain salassapitoa koskevat säännökset (66 ja 67 §) jäisivät voimaan. Säännökset koskevat myös tietojen luovuttamista. Koska ehdotetun valmisteverotuslain 30 §:n 2 momentissa myös säädettäisiin tietojen luovuttamisesta, momenttia tulisi tarkentaa niin, että voimaan jäävät säännökset otettaisiin siinä huomioon. Momenttiin tulisi lisätä sen vuoksi viittaus lakiesityksen 113 §:ään, jossa

säädetään kumottavista — ja siten myös voimaan jäävistä — säännöksistä.

89 §:n 2 momentti. Säännöksessä oleva tekninen viittausvirhe tulisi korjata niin, että viittaus koskisi 6 §:n 5 kohtaa. Lisäksi viittaus Euroopan yhteisöön tulisi muuttaa viittaukseksi Euroopan unioniin.

96 ja 97 §. Säännökset koskevat tulliviranomaisten tarkastusoikeuksia ja -valtuuksia.

Perustuslakivaliokunta on todennut laun-
nossaan, että viranomaisten tarkastusvaltuuksia koskevan lainsäädännön on oltava riittävän täsmällistä ja tarjottava riittävät takeet väärinkäytöksiä vastaan myös silloin, kun kysymys on yrityksiin kohdistuvista tarkastuksista. Lainsäädännön on sisällettävä tämän toteutumiseksi riittävät menettelylliset ja oikeusturvatakeet.

Valiokunta on arvioinut tarkastusvaltuuksia perustuslain 10 §:n yksityiselämän suojaa koskevien säännösten ja niitä valottavan Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön kannalta. Valiokunnan arvio on, etteivät ehdotetut säännökset sisällä riittäviä menettelyllisiä ja oikeusturvatakeita.

Perustuslakivaliokunta on pitänyt aiheellisenä, että säännöksiin lisätään viittaus hallintolain tarkastusta koskevaan 39 §:ään. Siinä säädettyjä menettelytapoja noudatettaisiin silloin soveltuvin osin myös valmisteverotuslain alaisissa tarkastuksissa. Säännöksistä tulisi ilmetä lisäksi, mihin tarkoitusedellytyksiin tarkastusvaltuudet on sidottu sekä se, voidaanko tarkastajaksi määrätä myös muu kuin viranomaisvastuulla toimiva henkilö. Jos näin on tarkoitettu, säännöksiä olisi täydennettävä merkittävästi. 96 §:ssä tulisi suojata kotirauhan piiri 97 §:ssä ehdotetuin tavoin.

Valtiovarainvaliokunta esittää, että säännöksiä täydennetään perustuslakivaliokunnan edellyttämin tavoin. Samalla säännösten rakennetta tarkistettaisiin muutosten vuoksi.

Tarkastusoikeuksia ja -valtuuksia koskevilla säännöksillä pyritään turvaamaan se, että valmisteverotuslain ja asianomaisten erityislakien säännöksiä noudatetaan asianmukaisesti. Vero-

tusintressi on huomattava, ja toiminta väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä varsin säädeltyä. Toiminnan on oltava aukotonta myös unionitasolla yhdenmukaisuuden takaamiseksi ja petosten ehkäisemiseksi. Valiokunta ehdottaa, että tämä säännösten valvontaa koskeva tarkoitusedellytys todetaan 96 ja 97 §:iin lisättävässä uudessa 1 momentissa.

Yhtä lailla on selvää, että tarkastuksissa tulee taata verovelvollisille riittävät menettelylliset ja oikeusturvatakeet. Näistä on säädetty verraten yksityiskohtaisesti hallintolain 39 §:ssä. Valiokunta ehdottaa sen vuoksi, että 96 §:n 1 momenttiin ja 97 §:n 3 momenttiin lisätään tätä koskeva viittaus. Tarkastuksissa noudatettaisiin silloin siis soveltuvin osin hallintolain 39 §:n säännöksiä, esimerkiksi asianosaisen oikeutta olla läsnä tarkastuksessa ja esittää kysymyksiä tarkastukseen liittyvistä seikoista.

Valiokunta esittää lisäksi 96 §:n 2 momenttiin lisäystä, joka nimenomaisesti rajaa kotirauhan piiriin kuuluvat tilat tarkastusten ulkopuolelle. Momentti vastaisi muutoin esityksen 1 momenttia. Vastaava kotirauhan piiriä suojaava säännös sisällytettäisiin edelleen 97 §:n 2 momenttiin.

Tarkoituksena on, että varsinaisen tarkastuksen toimittaisi tulliviranomainen, mutta tarkastuksessa voisi olla läsnä myös muu viranomainen. Sillä olisi tällöin oikeus tutustua tarkastuksessa käsiteltävään aineistoon.

Käytännössä tarkastuksissa ei ole käytetty mahdollisuutta ulkopuoliseen tarkastajaan, mikä voimassa oleva laki sinänsä jo sallisi. Olisi kuitenkin tarkoituksenmukaista sallia mm. sellaiset tarkastukset, joissa on mukana toisen jäsenvaltion viranomaisia tai muita kotimaisia viranomaisia, esimerkiksi *Valviran* edustajia. Valiokunta ehdottaa sen vuoksi, että 96 §:n 1 momentissa ja 97 §:n 3 momentissa todetaan tämä muun viranomaisen läsnäolo-oikeus.

Todettakoon lisäksi, että hallinnollisesta yhteistyöstä valmisteverotuksen alalla annettussa neuvoston asetuksessa (2073/2004/EY) säädetään läsnäolosta virastossa ja osallistumisesta hallinnollisiin tutkimuksiin. Yhteistyö perustuu jäsenvaltion esittämään pyyntöön. Pyyntöön esit-

täneen viranomaisen virkamiehet eivät saa käyttää pyynnön vastaanottaneen viranomaisen virkamiehille myönnettyjä tarkastusvaltuuksia. Heillä on kuitenkin oikeus päästä samoihin toimitiloihin ja saada käyttöönsä samoja asiakirjoja kuin pyynnön vastaanottaneen viranomaisen virkamiehet näiden välityksellä mutta vain meneillään olevaa hallinnollista tutkimusta varten. Ehdotettu lisäys olisi johdonmukainen näin myös unionitason viranomaisyhteistyön kannalta.

105 §. Säännös koskee veronhuojennusta ja maksunlykkäystä.

Tullihallitus voi myöntää huojennuksen erityisistä syistä ja määräämillään ehdoilla, jos valmisteveron periminen täysimääräisenä olisi olosuhteet huomioon ottaen ilmeisen kohtuutonta. Huojennus myönnettäisiin hakemuksesta, ja se koskisi osaksi tai kokonaan suoritettua tai suoritettavaa valmisteveroa tai lainkohdassa tarkemmin mainittuja eriä.

Tullihallitus voisi niin ikään myöntää erityisistä syistä lykkäystä veron maksamiseen. Lykäys myönnettäisiin hakemuksesta ja valtiovarainministeriön määräämin ehdoin.

Perustuslakivaliokunta on pitänyt ehdotetun kaltaisen veronhuojennustoimivallan säätämistä viranomaiselle sinänsä valtiosääntöoikeudellisesti mahdollisena, kunhan huojennusmahdollisuus jää selvästi poikkeukselliseksi suhteessa laissa säädettäviin veron määräytymisperusteisiin. Laista tulee käydä ilmi huojennuksen hyväksyttävät myöntämisperusteet, samoin kuin se, missä tarkoituksessa huojennuksia voidaan myöntää. Näkemys perustuu osin perustuslain 6 §:n yhdenvertaisuussäännöksiin, jotka on otettava asianmukaisesti huomioon myös huojennuskäytännössä.

Perustuslakivaliokunta on todennut sinänsä, että koska erityisten syiden vaatimus liittyy suoraan veron täysimääräisen perimisen kohtuuttomuuteen, sääntely ei vaikuta ehdotuksen käsitteilyjärjestykseen. Erityisiä syitä olisi kuitenkin syytä luonnehtia esimerkein.

Valiokunta on katsonut lisäksi, että Tullihallituksen oikeus myöntää huojennusta "määrää-

millään ehdoin" on perustuslain näkökulmasta liian avoin säännös. Se ei ole sopusoinnussa perustuslain 81 §:n 1 momentissa olevan lailla sääntämisen vaatimuksen eikä julkiseen valtaan perustuslain 2 §:n 3 momentin mukaan kohdistuvan lainalaisuusvaatimuksen kanssa. Säännöstä on sen vuoksi täydennettävä viranomaisen toimivaltaa rajaavilla maininnoilla. Rajaukset voisivat koskea esimerkiksi sitä, mistä seikoista tai minkä tyyppisiä tai miltä kannalta tarpeellisia ehtoja huojennuspäätöksellä voidaan asettaa verovelvolliselle. Valiokunta on katsonut, että lakiehdotuksen täydentäminen tällä tavoin on edellytys sen käsittelemiselle tavallisen lain sääntämisjärjestyksessä.

Valtiovarainvaliokunta ehdottaa, että huojennusta koskevasta 105 §:n 1 momentista poistetaan erityisten syiden edellytys. Huojennus voitaisiin siis myöntää, jos valmisteveron periminen täysimääräisenä olisi olosuhteet huomioon ottaen ilmeisen kohtuutonta.

Koska huojennus voi koskea myös suoritettavaa veroa, on tärkeää, että sille voidaan edelleen asettaa ehtoja. Niiden tarkoituksena olisi varmistua siitä, että hakija täyttää huojennuksen edellytykset esimerkiksi juuri tulevaisuudessa suoritettavaksi tulevan veron osalta.

Huojennuksia on myönnetty käytännössä myös ympäristöystävällisten tuotteiden tai uusiutuvista luonnonvaroista saatavien polttoaineiden tekniseen kehittämiseen energiaverodirektiivin (2003/96/EY) 15 artiklaa vastaavasti. Kysymys ei ole silloin perimisen kohtuuttomuudesta vaan tuesta kehityshankkeelle. Jotta tämä käytäntö voisi jatkua, tällaisesta energiaverodirektiiviin perustuvasta huojennusperusteesta tulisi säätää erikseen 1 momentissa. Huojennus voitaisiin myöntää sellaisille veronalaisille tuotteille, joita käytetään rajoitetun ajan tutkimus- tai kehittämishankkeissa. Jotta huojennus kohdistuisi tarkoitettuun tavoin rajattuun toimintaan, sille pitäisi voida asettaa ehtoja edellytysten täyttymisen valvomiseksi.

Momentin rakennetta tulisi tarkistaa muutosten vuoksi. Huojennusperusteista säädettäisiin 1 momenttiin lisättävillä 1- (kohtuuttomuusperuste) ja 2-kohdilla (tutkimus- ja kehittämis-

hanke). Uudessa 2 momentissa todettaisiin lisäksi mahdollisuus asettaa huojennuspäätökseen ehtoja valvonnallisista syistä.

Esityksessä oleva maksunlykkäystä koskeva 105 §:n 2 momentti siirtyisi 3 momentiksi. Valiokunta ehdottaa, että siihen lisätään esimerkkeinä erityisistä syistä hakijasta riippumattomat poikkeukselliset olosuhteet tai veronmaksukyvyn olennainen alentuminen. Lykkäystä voitaisiin siis myöntää mm. tällaisten tai muiden vastaavien erityisten syiden vuoksi.

Lykkäystä koskevissa päätöksissä on tarpeen voida asettaa ehtoja veron suorittamisen varmistamiseksi. Tyypillisiä olisivat korkoa ja vakuutusta koskevat ehdot. Niistä on säädetty tällä hetkellä valtiovarainministeriön asetuksessa eräiden verojen lykkäyksen ehdoista (VvMA 30.12.2002/1285). Valiokunta esittää, että 105 §:n 3 momenttiin lisätään vastaavia ehtoja koskevat maininnat.

Lykkäys voitaisiin siis myöntää ehdolla, että lykätyn veron määrälle peritään lykkäysajalta korkoa, joka lasketaan siten kuin veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain (1556/1995) 4 §:ssä säädetään viivekorosta. Lykkäys voitaisiin myöntää myös ilman korkoa erityisen painavista kohtuusyistä.

Lykätyn määrän suorittamisesta tulisi antaa lykättyä määrää vastaava vakuus. Vakuus voitaisiin jättää vaatimatta erityisestä syystä, kuten silloin, kun maksettava määrä on vähäinen tai lykkäysaika on lyhyt.

Säännöksen rakennetta tarkistettaisiin edellä olevien muutosten vuoksi niin, että valtiovarainministeriön mahdollisuus ottaa periaatteellisesti tärkeä asia ratkaistavakseen todettaisiin 4 momentissa. Ministeriön otto-oikeus koskisi sekä huojennus- että lykkäysasiaa. Esityksen 3 ja 4 momentit siirtyisivät vastaavasti uusiksi 5 ja 6 momenteiksi.

Muut korjaukset. Jo aiemmin mainittujen säännöskohtien lisäksi seuraavissa säännöksissä oleva viittaus Euroopan yhteisöön tulisi muuttaa viittaukseksi *Euroopan unioniin*: 2 §, 3 §:n 1, 3 ja 4 momentti, 5 §:n 1, 3, 4 ja 5 kohta, 6 §:n 3, 4, 15 ja 20 kohta, 8 §:n 4 kohta, 12 §:n 1 momentin

6 kohta ja 2 momentti, 13 §:n 3 momentti, 14 §:n 2 momentti, 18 §:n 6 momentti, 51 §:n 1 momentin johdantolause, 55 §:n 1 momentti, 57 §, 65 §:n 1 momentti, 69 §:n 2 momentti, 71 §:n 2 momentti, 10 luvun otsikko, 84 §:n 1 momentti, 85 §:n 4 momentti, 87 §:n 2 momentti, 88 §, 89 §:n 1 ja 2 momentti, 90 §, 91 §, 114 §:n 4 ja 7 momentti ja 115 §:n 2 momentti.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella valtiovarainvaliokunta ehdottaa,

että 2. lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana ja

että 1. lakiehdotus hyväksytään muutettuna (Valiokunnan muutosehdotukset).

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Valmisteverotuslaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

(Kuten HE)

2 §

Alueellinen soveltamisala

Valmisteveron alaisia ovat ne 1 §:ssä tarkoitettut tuotteet, jotka Suomessa valmistetaan tai vastaanotetaan toisesta jäsenvaltiosta tai tuodaan Suomeen *unionin* ulkopuolelta.

3 §

Tullilainsäädännön soveltaminen

Jos tuotteita tuodaan *unionin* ulkopuolelta, eikä niitä aseteta välittömästi niiden maahan-tuonnin jälkeen väliaikaisen verottomuuden järjestelmään, verotuksen toimittamiseen ja muuhun menettelyyn sovelletaan, jos tässä laissa tai asianomaisessa valmisteverolaissa ei erikseen toisin säädetä, soveltuvin osin, mitä tullista sää-

detään tai määrätään. Valmistevero on kuitenkin aina suoritettava ennen kuin valmisteveron alaiset tuotteet luovutetaan vapaaseen liikkeeseen.

(2 mom. kuten HE)

Tuotteiden saapumista *unionin* tullialueelle koskevista *unionin* tullisäännöksissä säädettyjä muodollisuuksia sovelletaan soveltuvin osin valmisteveron alaisten tuotteiden saapumiseen *unioniin* kolmansilta alueilta.

Tuotteiden poistumista *unionin* tullialueelta koskevista *unionin* tullisäännöksissä säädettyjä muodollisuuksia sovelletaan soveltuvin osin valmisteveron alaisten tuotteiden poistumiseen *unionista* kolmansille alueille.

4 §

(Kuten HE)

5 §

Maantieteelliset määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *unionilla* ja *unionin alueella* Euroopan *unionin* jäsenvaltioiden alueita;

(2 kohta kuten HE)

3) *jäsenvaltiolla ja jäsenvaltion alueella unionin* jäsenvaltion aluetta, johon sovelletaan *unionin* lainsäädäntöä, lukuun ottamatta kolmansia alueita;

4) *Suomella unionin* lainsäädännön mukaista Suomen aluetta mukaan lukien Ahvenanmaan maakunta;

5) *kolmannella maalla* valtiota tai aluetta, johon ei sovelleta Euroopan *unionin* perustamis-sopimusta, ei kuitenkaan Monacon ruhtinaskuntaa, San Marinao, Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvia Akrotirin ja Dhekelian tukikohta-alueita eikä Mansaarta; valmisteveron alaisten tuotteiden siirtoja, joiden lähtö- tai määräpaikka on

(a)—e) kuten HE)

6 §

Muut määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

(1 ja 2 kohta kuten HE)

3) *tullisuspensiomenettelyllä tai -järjestelmällä* jotakin tullikoodeksissa säädettyä *unionin* tullialueelle tuotavia muita kuin *unionitavaroita* koskevaa tullivalvontaa, väliaikaista varastointia, vapaa-alueita tai vapaavarastoja koskevaa erityismenettelyä tai tullikoodexin 84 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettua menettelyä;

4) *väliaikaisen verottomuuden järjestelmällä* järjestelmää, jota sovelletaan valmisteveron alaisten tuotteiden valmistukseen, jalostukseen, hallussapitoon tai siirtoon *unionin* alueella tai kolmannen maan tai alueen kautta väliaikaisesti valmisteverottomina, ei kuitenkaan tuotteisiin, joihin sovelletaan tullisuspensiomenettelyä tai -järjestelmää;

(5—14 kohta kuten HE)

15) *valmisteveron alaisten tuotteiden tuonnilla* valmisteveron alaisten tuotteiden saapumista *unionin* alueelle, paitsi jos tuotteet on asetettu niiden *unionin* alueelle saapumisen yhteydessä tullisuspensiomenettelyyn tai -järjestelmään, sekä niiden poistumista tullisuspensiomenettelystä tai -järjestelmästä.

(16—19 kohta kuten HE)

20) *vientipaikalla* paikkaa, jossa valmisteveron alaiset tuotteet poistuvat *unionin* alueelta; (21—23 kohta kuten HE)

2 luku

Verovelvollisuus

7 §

(Kuten HE)

8 §

Kulutukseen luovutus

Kulutukseen luovutuksella tarkoitetaan:

(1—3 kohta kuten HE)

4) valmisteveron alaisten tuotteiden tuontia, sääntöjenvastainen tuonti mukaan lukien, Suomeen *unionin* ulkopuolelta, paitsi jos tuotteet asetetaan välittömästi maahantuonnin tapahduttua väliaikaisen verottomuuden järjestelmään;

(5—8 kohta kuten HE)

9—11 §

(Kuten HE)

12 §

Verovelvolliset

Valmisteverovelvollinen on:

(1—5 kohta kuten HE)

6) se, joka antaa ilmoituksen ja se, jonka puolesta tuotteista annetaan ilmoitus valmisteveron alaisten tuotteiden tuonnin yhteydessä sekä sääntöjenvastaisen tuonnin osalta jokainen muu tuontiin osallistuva henkilö; ilmoituksen antajaan rinnastetaan myös henkilö, joka tuo tuotteita Suomeen *unionin* tullialueeseen kuuluvalta kolmannelta alueelta.

Jos muita kuin yhdenmukaistetun valmisteveron alaisia tuotteita tuodaan toisesta jäsenvaltiosta tai *unionin* ulkopuolelta, verovelvollinen on edellä 3 tai 6 kohdissa tarkoitettujen lisäksi se valtuutettu varastonpitäjä, jonka verottomaan varastoon tuotteet siirretään tai johon ne olisi

pitänyt siirtää tai se rekisteröity vastaanottaja, jonka on tarkoitus ottaa tuotteet vastaan.

(3 ja 4 mom. kuten HE)

13 §

Verovelvollisuus eräissä tilanteissa

(1 ja 2 mom. kuten HE)

Jos *unionin* ulkopuolelle vietävät valmisteveron alaiset tuotteet on asetettu toisessa jäsenvaltiossa tullikodeksin 91 artiklassa tarkoitettuun ulkoisen passituksen menettelyyn eikä tätä menettelyä päätetä sitä koskevien säännösten mukaisesti, tuotteista on suoritettava valmisteveroa, jos tuotteet ovat Suomessa tai voidaan olettaa, että ne on täällä kulutettu. Verovelvollinen on edellä tarkoitetuista tuotteista tullikodeksissa tarkoitettu velallinen.

14 §

Veron määräämisen ajankohta

(1 mom. kuten HE)

Unionin ulkopuolelta tuotavista tuotteista, joita ei ole asetettu välittömästi maahantuonnin tapahduttua väliaikaisen verottomuuden järjestelmään, valmistevero määrätään sinä päivänä voimassa olevien säännösten mukaan, jona tulliviranomainen on hyväksynyt tuotteen vapaaseen liikkeeseen luovuttamista koskevan ilmoituksen.

(3 ja 4 mom. kuten HE)

15 ja 16 §
(Kuten HE)

3 luku

Verottomuus

17 §
(Kuten HE)

18 §

Vapautukset valmisteverosta

(1—5 mom. kuten HE)

Kun valmisteveron alaisia tuotteita tuodaan *unionin* ulkopuolelta 1 momentissa mainittuun tarkoitukseen, menettelystä verottomuuden toteuttamiseksi on voimassa, mitä vastaavien tuotteiden tullittomuudesta säädetään tai määrätään.

19 §

Muonituksen verottomuus

(1 ja 2 mom. kuten HE)

Verottomia ovat viranomaisen käytössä olevalla ulkomaalaisella aluksella, joka on vierailumatkalla Suomen tullialueella, tai viranomaisen käytössä olevalla kotimaisella aluksella, joka lähtee vahvistetun vierailusuunnitelman mukaan viralliselle edustusmatkalle Suomen tullialueen ulkopuolelle, kulutettaviksi tarkoitettut tuotteet tai tällaisen aluksen poltto- ja voiteluaineet, jotka alus tuo mukanaan tai jotka siihen Suomen tullialueella toimitetaan sen omaa käyttöä varten. (Uusi)

20 §
(Kuten HE)

4 luku

Valmisteveron alaisiin tuotteisiin liittyvä toiminta ja luvat

21—29 §
(Kuten HE)

30 §

Valmisteverotuksen rekisterit

(1 mom. kuten HE)

Tietojen luovuttamiseen rekistereistä sovelletaan, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, ja henkilötietojen muuhun käsittelyyn, mitä henkilö-

tietolaissa (523/1999) säädetään, jollei tästä laista tai 113 §:ssä tarkoitetuista säännöksistä muuta johdu.

(3 mom. kuten HE)

5 luku

Ilmoitusvelvollisuus

31 ja 32 §
(Kuten HE)

6 luku

Verotuksen toimittaminen

33—45 §
(Kuten HE)

7 luku

Veron maksaminen ja veronkanto

46—50 §
(Kuten HE)

8 luku

Tuotteiden siirtäminen väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä

51 §

Tuotteiden siirrot väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä

Yhdenmukaistetun valmisteveron alaisia tuotteita voidaan siirtää väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä *unionin* alueella tai, jos tuotteet siirretään kolmannen maan tai kolmannen alueen kautta:

(1—3 kohta kuten HE)
(2 mom. kuten HE)

52—54 §
(Kuten HE)

55 §

Vakuus valmisteveron alaisten tuotteiden siirroista

Valtuutetun varastonpitäjän ja rekisteröidyn lähettäjän on annettava vakuus valmisteverojen suorittamisesta valmisteveron alaisia tuotteita siirrettäessä väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä. Vakuuden on oltava voimassa kaikkialla *unionissa*.

(2 mom. kuten HE)

56 §

(Kuten HE)

57 §

Siirron päättyminen

Valmisteveron alaisten tuotteiden siirto väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä päättyy silloin, kun vastaanottaja on vastaanottanut valmisteveron alaiset tuotteet tai silloin, kun tuotteet ovat poistuneet *unionin* alueelta.

58—64 §

(Kuten HE)

65 §

Vientiraportti

Jos vienti-ilmoitus on annettu Suomessa, tulliviranomainen laatii vientiraportin sen vahvistuksen perusteella, jonka on antanut tullikoodeksin soveltamisasetuksen 793 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu poistumistoimipaikka tai se toimipaikka, jossa muodollisuudet suoritettiin, kun tuotteet siirrettiin kolmannelle alueelle. Vahvistuksessa on todistettava, että valmisteveron alaiset tuotteet ovat poistuneet *unionin* alueelta.

(2 ja 3 mom. kuten HE)

66—68 §

(Kuten HE)

69 §

Vaihtoehtoiset todisteet

(1 mom. kuten HE)

Jos vastaanotto- tai vientiraporttia ei ole muista kuin 68 §:n 1 momentissa mainituista syistä annettu, vaihtoehtoisena näyttönä siirron päättymisestä voidaan esittää asianmukaisiin todisteisiin perustuva määräjäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten antama vahvistus, jonka mukaan lähetetyt valmisteveron alaiset tuotteet ovat saapuneet niille ilmoitettuun määräpaikkaan. Jos kyse on *unionin* ulkopuolelle vietävistä tuotteista, näyttönä voidaan esittää sen jäsenvaltion, jossa poistumistullitoimipaikka sijaitsee, toimivaltaisten viranomaisten antama vahvistus tuotteiden poistumisesta *unionin* alueelta.

(3 mom. kuten HE)

70 §
(Kuten HE)

71 §

Eräiden tuotteiden siirtäminen ilman tietokoneistettua järjestelmää

(1 mom. kuten HE)

Jos muita kuin yhdenmukaistetun valmisteveron alaisia tuotteita tuodaan *unionin* ulkopuolelta, valtuutetun varastonpitäjän tai rekisteröidyn vastaanottajan on merkittävä vapaaseen liikkeeseen luovuttamista koskevaan tulli-ilmoitukseen sen verottoman varaston numero, johon tuotteet siirretään, ja tuontierän viitenumero sekä merkittävä kirjanpitoonsa vastaanoton tapahtuttua tulli-ilmoituksen numero ja tuontierän viitenumero.

9 luku

Toisessa jäsenvaltiossa verotetut tuotteet

72—83 §
(Kuten HE)

10 luku

***Unionin* ulkopuolelta tuotavien tuotteiden verottomuus**

84 §

Yksityishenkilön tuomiset

Unionin ulkopuolelta Suomeen saapuva matkustaja saa tuoda valmisteveron alaisia tuotteita henkilökohtaisissa matkatavaroissaan verotta enintään jäljempänä säädetyn määrän. Verottomuuden edellytyksenä on, ettei tuonti ole luonteeltaan kaupallista.

(2—5 mom. kuten HE)

85 §

Tupakkatuotteiden verottomat tuontimäärät

(1—3 mom. kuten HE)

Se, joka saapuessaan *unionin* ulkopuolelta tuo mukanaan tupakkatuotteita enemmän kuin tässä laissa säädetään verottomiksi, on velvollinen suorittamaan ylimenevältä osalta veroa, jonka perusteesta ja määrästä säädetään tupakkaverosta annetussa laissa (1470/1994).

86 §
(Kuten HE)

87 §

Veroton polttoaine

(1 mom. kuten HE)

Se, joka saapuessaan *unionin* ulkopuolelta tuo mukanaan polttoainetta enemmän kuin 1 momentissa säädetään verottomaksi, on velvollinen suorittamaan ylimenevältä osalta veroa, jonka perusteesta ja määrästä säädetään nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetussa laissa.

88 §

Lahjalähetykset

Yksityishenkilön *unionin* ulkopuolelta Suomessa olevalle toiselle yksityishenkilölle lähetettävät vähäarvoiset, muut kuin kaupalliset lähetykset, savukkeita, pikkusikareita, sikareita, piippu- ja savuketupakkaa, alkoholia ja alkoholijuomia lukuun ottamatta, ovat verottomia samoin edellytyksin ja rajoituksin kuin, mitä näiden tuotteiden tullittomuudesta säädetään, ellei tässä laissa toisin säädetä.

89 §

Verottomien tuotteiden myynti vesi- tai ilma-aluksessa tai lentokentällä

Verottomia ovat tuotteet, jotka myydään matkatavaroissa mukaan otettaviksi ammattimaisessa kansainvälisessä liikenteessä olevassa vesi- tai ilma-aluksessa matkustavalle sellaisen *unionin* ulkopuolisen matkan aikana, jolloin matkustajat voivat poistua aluksesta.

Verottomia ovat tuotteet, jotka myydään lentokentällä sijaitsevassa verottomien tavaroiden myymälässä *unionin* ulkopuolelle matkustavalle matkatavarana mukaan otettaviksi. Verottomien tavaroiden myymälällä tarkoitetaan 6 §:n 5 kohdassa tarkoitettua verotonta varastoa.

90 §

Henkilökunnan tuomiset

Suomen ja *unionin* ulkopuolisen maan tai alueen välisessä ammattimaisessa liikenteessä olevan kulkuneuvon henkilökuntaan kuuluva saa tuoda verotta tuomisinaan tavaroita samoin edellytyksin ja rajoituksin kuin, mitä arvonlisäverolain 95 e §:ssä säädetään.

91 §

Veroton polttoaine ammattimaisessa liikenteessä

Unionin ulkopuolelta saapuvissa moottoriajoneuvoissa ja erikoiskonteissa oleva polttoaine on verotonta samoin edellytyksin ja rajoituksin kuin, mitä näiden tuotteiden tullittomuudesta säädetään, jollei tässä laissa toisin säädetä.

11 luku

Kirjanpitovelvollisuus

92—95 §
(Kuten HE)

12 luku

Tarkastus, tietojenantovelvollisuus ja haltuunotto

96 §

Tarkastus

Tulliviranomainen voi tehdä tarkastuksia tämän lain tai asianomaisen valmisteverolain säännösten noudattamisen valvomiseksi. Tarkastuksessa voi olla läsnä myös muun viranomaisen edustajia. Tarkastuksessa on noudatettava soveltuvien osin, mitä hallintolain (434/2003) 39 §:ssä säädetään. (Uusi 1 mom.)

Verovelvollisen on pyydettyä esitettävä asianomaiselle tulliviranomaiselle tarkastusta varten kirjanpitoaineistonsa, tiedot kirjanpitojärjestelmästä ja sen yhteyksistä muihin järjestelmiin, tiedot sisäisen valvonnan järjestelmistä ja muut verotuksessa tarpeelliset tiedot pyydettyssä muodossa. Jos tarkastettava aineisto on säilytetty koneellisella tietovälineellä, verovelvollisen on pyydettyä saatettava aineisto selväkieliseen kirjalliseen muotoon tai yleisesti käytössä olevaan tallennusmuotoon. Verovelvollisen on myös esitettävä varastonsa ja muut tilansa, *siltä osin kuin ne eivät kuulu kotirauhan piiriin*, sekä annettava tarvittavat tilat ja laitteet

tarkastuksen suorittamista varten ja muutoinkin avustettava tarkastuksessa. (HE:n 1 mom.)

(HE:n 2 mom. poist.)

(3—5 mom. kuten HE)

97 §

Tulliviranomaisen muut tarkastusvaltuudet

Tulliviranomaisella on oikeus tämän lain tai asianomaisen valmisteverolain säännösten noudattamisen valvomiseksi tai jos se on tarpeen verotusta varten:

1) päästä varastoihin ja muihin tiloihin sekä tarkastaa ne, jos niissä säilytetään tai käsitellään valmisteveron alaisia tuotteita,

2) pysäyttää ja tarkastaa kulkuneuvo,

3) antaa valmisteveron alaisen tuotteen purkausta, lastausta, kuljetusta, vastaanottamista, varastointia ja lähettämistä koskevia määräyksiä sekä asettaa valmisteveron alaisen tuotteen päällykseen, kuljetusvälineeseen taikka varastoon lukko, sinetti tai muu tunnistamerkki.

Kotirauhan piiriin kuuluvaa tilaa ei kuitenkaan saa tarkastaa.

Tarkastuksessa voi olla läsnä myös muun viranomaisen edustajia. Tarkastuksessa on noudatettava soveltuvin osin, mitä hallintolain (434/2003) 39 §:ssä säädetään.

98—103 §

(Kuten HE)

13 luku

Oikeussuojakeinot

104 §

(Kuten HE)

105 §

Huojennus ja maksunlykkäys

Tullihallitus voi hakemuksesta alentaa suoritettua tai suoritettavaa valmisteveroa, veron-

lisäystä, viivekorkoa, viivästyskorkoa tai lykkäyksen vuoksi suoritettavaa korkoa taikka poistaa sen kokonaan. Huojennus voidaan myöntää:

1) jos valmisteveron periminen täysimääräisenä olosuhteet huomioon ottaen olisi ilmeisen kohtuutonta; tai

2) jos kysymys on sellaisista veronalaisista tuotteista, joita käytetään rajoitetun ajan tutkimus- tai kehittämishankkeissa, joiden tarkoituksena on ympäristöystävällisempien tuotteiden tai uusiutuvista luonnonvaroista saatavien polttoaineiden tekninen kehittäminen.

Tullihallitus voi asettaa huojennukselle ehtoja, joilla voidaan valvoa huojennuksen edellytysten täyttymistä.

Tullihallitus voi erityisistä syistä, kuten haki- jasta riippumattomien poikkeuksellisten olosuhteiden tai veronmaksukyvyyn olennaisen alentumisen vuoksi, hakemuksesta myöntää veron maksamisen lykkäystä. Lykkäys myönnetään ehdolla, että lykätyn määrän suorittamisesta annetaan lykättyä määrää vastaava vakuus. Lykkäys voidaan kuitenkin myöntää vakuutta vaatimatta erityisestä syystä, kuten maksettavan määrän vähäisyyden tai lykkäysajan lyhyiden vuoksi. Lykätylle veron määrälle peritään korkoa, joka lasketaan siten kuin veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain (1556/1995) 4 §:ssä säädetään viivekorosta. Lykkäys voidaan myöntää kuitenkin erityisen painavasta kohtuusyystä ilman korkoa.

Valtiovarainministeriö voi ottaa Tullihallituksen käsiteltävän periaatteellisesti tärkeän asian ratkaistavakseen.

Tämän pykälän nojalla annettuun päätökseen ei saa valittamalla hakea muutosta.

Mitä tässä pykälässä säädetään, sovelletaan myös, vaikka verotus muutoin toimitetaan tullia koskevien säännösten mukaan.

106—108 §

(Kuten HE)

14 luku

Rangaistussäännökset

109—111 §
(Kuten HE)

15 luku

Voimaantulo

112 ja 113 §
(Kuten HE)

114 §

Väliaikaisen verottomuuden järjestelmää koskevat siirtymäsäännökset

(1—3 mom. kuten HE)

Lähetäjän on varustettava valmisteveron alaiset *unionin* ulkopuolelle vietävät tuotteet 2 momentissa tarkoitettulla saateasiakirjalla, jos tuotteita ei ole luovutettu kulutukseen.

(5 ja 6 mom. kuten HE)

Jos valmisteveron alaisia tuotteita viedään *unionin* ulkopuolelle, sen tullitoimipaikan, joka on käsitellyt tuotteiden poistumisen *unionin* alueelta, on palautettava tuotteiden lähettäjälle tälle tarkoitettu kappale saateasiakirjasta varmennettuna. Poistumistullitoimipaikalla tarkoitetaan yhteisön tullikoodeksin soveltamisasetuksen 793 artiklan 2 kohdan mukaista toimipaikkaa.

(8—10 mom. kuten HE)

115 §

Muut siirtymäsäännökset

(1 mom. kuten HE)

Valtuutettu varastonpitäjä, joka tuo tuotteita *unionin* ulkopuolelta, voi toimia 30 päivään kesäkuuta 2010 asti rekisteröitynä lähettäjänä ilman tässä laissa tarkoitettua lupaa.

(3 mom. kuten HE)

116 §

(Kuten HE)

Helsingissä 9 päivänä maaliskuuta 2010

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Hannes Manninen /kesk
jäsen. Matti Ahde /sd
Christina Gestrin /r
Pertti Hemmilä /kok
Kyösti Karjula /kesk
Esko Kiviranta /kesk
Mikko Kuoppa /vas
Tuija Nurmi /kok
Kirsi Ojansuu /vihr
Heikki A. Ollila /kok
Markku Rossi /kesk

Matti Saarinen /sd
Petri Salo /kok (osittain)
Pia Viitanen /sd
vjäs. Leena Harkimo /kok
Timo Kalli /kesk (osittain)
Matti Kauppila /vas
Lauri Kähkönen /sd (osittain)
Heli Paasio /sd
Kimmo Sasi /kok (osittain)
Tuula Väättäinen /sd (osittain).

Valiokunnan sihteerinä jaostokäsittelyssä on toiminut

valiokuntaneuvos Maarit Pekkanen.

VASTALAUSE

Perustelut

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi valmisteverotuslakia niin, että kansainvälisessä liikenteessä olevan junan verovapaa muonitus poistetaisiin. Kansainvälisessä lento- ja laivaliikenteessä veroton muonitus edelleen jatkuu.

Lainmuutos vääristää Suomen ja Venäjän välisten suorien junakuljetusten kanssa kilpailevien kuljetusmuotojen kilpailutilannetta. Kansainvälisessä liikenteessä olevan ilma- tai vesialuksen matkustajille voidaan mm. tarjoilla ruokia ja juomia valmisteverotta. Näiden kuljetusvälineiden veroton muonitus olisi edelleen sallittua jopa EU:n sisäliikenteessä, kun kuljetusväline liikennöi Suomen ja toisen EU:n jäsenvaltion tai Ahvenanmaan maakunnan välillä.

Suomen ja Venäjän välinen junaliikenne rinnastuu sellaiseen lento- tai laivamatkaan, joka suuntautuu Suomesta suoraan EU:n ulkopuolelle. Voimassa oleva lainsäädäntö, joka mahdollistaa Suomen ja Venäjän välisessä liikenteessä olevan junan muonituksen verottomasti, olisi onnistunut esimerkki hyvin kansalliset edut huomioon ottavasta verolainsäädännöstä.

Suomen ja Venäjän välinen rautatieliikenne tulee kasvamaan merkittävästi uusien junavuorojen myötä. On tärkeää, että ympäristöystävällinen junaliikenne voi kilpailla samoin edellytyksin lento- ja laivaliikenteen kanssa myös tulevaisuudessa.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että 2. lakiehdotus hyväksytään valiokunnan mietinnön mukaisena ja

että 1. lakiehdotus hyväksytään muutoin valiokunnan mietinnön mukaisena paitsi 19 §:n 1 momentti muutettuna seuraavasti:

Vastalauseen muutosehdotus

19 §

Muonituksen verottomuus

Verottomia ovat ammattimaisessa kansainvälisessä liikenteessä olevalla vesi- tai ilma-aluksella *taikka junassa* myytäviksi tarkoitetut tuotteet 89 §:ssä säädetyin edellytyksin sekä tällaisella aluksella kulutettaviksi tarkoitetut tuotteet ja aluksen poltto- ja voiteluaineet, jotka alus tuo Suomen tullialueelle mukanaan tai jotka siihen Suomen tullialueella toimitetaan edellä sanottua tarkoitusta varten. Verottomuus koskee myös aluksessa Suomen tullialueella myytäviä ja kulutettavia tuotteita.

(2 ja 3 mom. kuten VaVM)

Helsingissä 9 päivänä maaliskuuta 2010

Heli Paasio /sd
Matti Ahde /sd
Matti Saarinen /sd
Pia Viitanen /sd

Lauri Kähkönen /sd
Tuula Väättäinen /sd
Mikko Kuoppa /vas
Matti Kauppila /vas

VaVM 10/2010 vp — HE 263/2009 vp